

Tình trạng thiêu thiếu ngoại tệ bắt đầu có ảnh hưởng rõ nét trên nền kinh tế Iran

Biên pháp phong tỏa các ngân hàng Iran có thể làm cạn kiệt nguồn ngoại tệ của nước này (REUTERS)

Hôm thứ hai 23/01/2012 vừa qua, Liên Hiệp Châu Âu đã quyết định mở tốp biện pháp trừng phạt ngoại mậu nhậm vào Iran để bù c nác này tá bá cháng tránh hát nhán.

Hai biện pháp chốt chốt của đác đá ra là cấm vận dầu hỏa song song với cấm vận tài chính, nhậm vào ngân hàng trung tâm ng Iran.

Theo các chuyên gia phân tích được AFP trích dẫn, nếu có một vụ nổ dầu hỏa có thể sẽ kích hoạt dòng hàng hóa, thì có một vụ nổ tài chính sẽ phát sinh hiệu quả mạnh mẽ hơn.

Trong lãnh vực dầu hỏa, ngay sau khi Bruxelles loan báo quyết định hoãn đàm phán với Iran, chính quyền Teheran đã lập tức tuyên bố rằng lệnh cấm vận này sẽ không ảnh hưởng đến ngành xuất khẩu dầu thô của Iran.

Theo nhiều quan chức Iran cao cấp, trong bối cảnh nhu cầu dầu hỏa vẫn mạnh mẽ, họ có thể « bán dầu cho bất kỳ nước nào trên thế giới ».

Trước mắt, nhìn trên bề mặt cũng có lý, vì Mỹ Hoa Kỳ hầu như không nhập dầu của Iran, trong lúc Liên Hợp Quốc bán qua Liên Hiệp Châu Âu chỉ khoảng 20% mà thôi. Phần còn lại được bán cho các nước khác, trong đó có những khách hàng cũ là Trung Quốc, Ấn Độ và Nhật Bản, cho đến giờ này, đã biến tin cho biết là họ không có ý định tham gia cấm vận của phòng ng Tây bất chấp áp lực từ Washington.

Theo một chuyên gia dầu khí phòng ng Tây được hãng tin Pháp AFP trích dẫn, thực tế kể trên có nguy cơ « gây ra hiệu ứng tác động của quyết định của châu Âu ».

Tổng cộng lại, lệnh cấm vận của châu Âu trên tất cả các sản phẩm dầu mỏ khác cũng không tác hại nhiều đến Iran vì nước này hiện đã tập trung dầu hỏa chủ yếu trong khu vực, kể cả xăng dầu. Thậm chí Iran giờ đây đã biến thành một nhà xuất khẩu sản phẩm hóa dầu.

Cho dù vậy, quyết định của Châu Âu và Hoa Kỳ cũng khiến Teheran xao xuyến.

Chính quyền Iran đã công bố cáo buộc rằng các sản phẩm xuất khẩu của họ như dầu hỏa và khí OPEC, là không nên gia tăng sản xuất để bù đắp vào phần dầu mà Iran bán cho châu Âu. Điều này một nhà ngoại giao châu Âu, điểu đó « là dầu hỏa của một tâm trạng căng thẳng nào đó của Iran trên vấn đề này ».

Nếu vụ dầu hỏa là như trên, thì lệnh trừng phạt của phòng ng Tây trong lãnh vực tài chính được cho là sẽ phát huy tác động nhiều hơn.

Việc tăng cường các biện pháp phong tỏa các ngân hàng Iran – áp dụng từ năm 2010 – có thể làm cản trở hoạt động ngoại hối của Iran, gây xáo trộn cho nền kinh tế nước này.

Cho đến giờ này, theo một số nhà ngoại giao và các nhà phân tích kinh tế ở Teheran, trình độ phát triển tài chính của phương Tây đối với Iran không chỉ gây trở ngại cho nước này trong việc nhập khẩu hàng hóa cần thiết, mức giá hàng nhập, mà còn khiến cho Iran gặp khó khăn trong việc hội nhập 100 tỷ đô la thu được nhờ xuất khẩu dầu mỏ trong năm 2011.

Tình trạng thiếu hụt ngoại tệ bắt đầu có ảnh hưởng rõ rệt trên nền kinh tế Iran.

Ngân hàng Trung ương nước này, vào tuần qua thông báo, đã phải đóng cửa thị trường ngoại tệ tự do, và quy định hai loại suất chính thức, một dành cho các doanh nghiệp, và một dành cho các cá nhân. Quy định này lập tức tạo ra một thị trường chợ đen quan trọng.

Nhà nước Iran cũng buộc phải hạn chế đáng kể khối ngoại tệ mà các cá nhân được đổi, xuồng còn với với 1000 đô la một năm cho mỗi người, và với điếu kiện là người đó đi du lịch ra nước ngoài. Đối với các công ty nhập khẩu cũng vậy. Hiện ngày càng phải mua với nhiều loại hạn chế.

Đối diện một tập đoàn lớn của châu Âu, có chi nhánh tại Iran, đã tiết lộ rằng : « Ngân hàng trung ương không có ngoại tệ để cung cấp cho chúng tôi nữa, làm tiến trình nhập hàng của chúng tôi bị rơi rớt ».

Một kinh tế gia Iran mua giũ tên thì không tránh khỏi bị quan :

« Các biện pháp trừng phạt mới của phương Tây nhằm vào Ngân hàng Trung ương Iran... sẽ chỉ gây thiệt hại cho giao ngân sách tài chính trên Iran... »

Điều đó sẽ làm tăng nguy cơ nền kinh tế bị rơi rớt, và hạn chế khả năng đưa tiền của Iran vào việc phát triển nguồn tài nguyên dầu khí, vốn đã bị hao tốn nhiều trong thời gian qua ».